

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

VOORZITTER VAN DE DERDE KAMER

ARREST

nr. S/2014/0032 van 25 februari 2014
in de zaak 1314/0048/SA/3/0049

In zake:

1. de bvba **ALUSERVICE**
2. mevrouw **Caroline BROECKX**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Floris SEBREGHTS
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 27
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
departement RWO, afdeling Antwerpen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Willem SLOSSE en Astrid GELIJKENS
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 64, bus 2
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomen
de partij:*

de nv **ELECTRABEL**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Patrik DE MAEYER en Tangui VANDENPUT
kantoor houdende te 1160 Brussel, Tedescolaan 7
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 18 september 2013 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Antwerpen, van 31 juli 2013, waarbij aan de tussenkomen partij, onder voorwaarden, een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het oprichten van 4 windturbines.

De bestreden beslissing heeft betrekking op de percelen gelegen te 2480 Dessel, Stenehei zn en met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie F, nummers 3W7, 3Y3, 4H5 en 4L5.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een nota betreffende de vordering tot schorsing ingediend en heeft het originele administratief dossier neergelegd. De repliek van de tussenkomende partij betreffende de vordering tot schorsing is vervat in haar verzoekschrift tot tussenkomst.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 18 februari 2014, waar de vordering tot schorsing werd behandeld.

Kamervoorzitter Filip VAN ACKER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe SMEYERS die loco advocaat Floris SEBREGHTS verschijnt voor de verzoekende partijen, is gehoord.

De verwerende en tussenkomende partij zijn schriftelijk verschenen.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. TUSSENKOMST

De nv ELECTRABEL verzoekt met een aangetekende brief van 19 december 2013 om in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de derde kamer heeft met een beschikking van 27 januari 2014 de tussenkomende partij toegelaten om tussen te komen in de debatten betreffende de vordering tot schorsing en vernietiging.

Een uitspraak over de ontvankelijkheid van de tussenkomst is evenwel slechts aan de orde wanneer de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

IV. FEITEN

Op 13 mei 2011 weigert de verwerende partij een stedenbouwkundige vergunning voor een park van 4 windturbines op quasi dezelfde locatie omwille van de onzekerheid inzake de lopende planningsprocessen in de omgeving.

Op 8 maart 2013 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de tussenkomende partij bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“de oprichting van 4 windturbines”*.

De milieuvergunning werd verleend op 6 juni 2013 en is inmiddels definitief geworden.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 28 juli 1978 vastgestelde gewestplan ‘Herentals-Mol’ gelegen in gebied voor vestiging van kerninstallaties.

De percelen zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

De percelen liggen ten zuiden van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan 'Stenehei', goedgekeurd met een besluit van de Vlaamse Regering van 7 maart 2004 en, bij uitbreiding daarvan oostwaarts, van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan 'Stenehei fase II', goedgekeurd met een besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2012.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 25 maart 2013 tot en met 24 april 2013, worden 93 bezwaarschriften ingediend, onder meer ook door de verzoekende partijen.

Het Agentschap voor Natuur en Bos brengt op 2 april 2013 een gunstig advies uit.

Het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling archeologie, brengt op 3 april 2013 een gunstig advies uit.

De FOD Mobiliteit en Vervoer, Luchtvaart, brengt op 12 april 2013 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het FANC (Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle) brengt op 12 april 2013 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed, afdeling Landschappen, brengt op 24 mei 2013 volgend ongunstig advies uit:

“ ...

De windturbines worden binnen een open ruimte gebied ingeplant. De ruime omgeving werd dan ook binnen de landschapsatlas opgenomen als relictzone 'Ontginningsblok Kievitheide, Hooibeekheide, Steenheide en Stoktse Heide' en 'Zandwinningsgebied Miramar-De Maat en akkergebied Stokt, Achterbos en Sluis'. Met andere woorden bestaat het landschap hier nog uit samenhangende gehelen met belangrijke erfgoedwaarden en een vrij hoge gaafheid. Als beleidswenselijkheid voor deze relictzones wordt het vrijwaren van verdere bebouwing en van ruilverkavelingswerken en het versterken van de bosstructuur naar voren geschoven. Bijkomend wordt de erfgoedwaarde van het ruimere gebied onderstreept door het voorkomen van verschillende gebouwen met erfgoedwaarde (opname in Vastgestelde inventaris van het Bouwkundig erfgoed), beschermde items (kasseiweg Heide, hoeve 'Boerentang', Reivennen) en het kanaal Bocholt-Herentals opgenomen als lijnrelict in de landschapsatlas. Wel worden de windturbines aansluitend op het ten noorden gelegen industriegebied ingeplant. Binnen dit grensgebied van de gemeenten Retie, Dessel en Mol zijn nog andere windturbineprojecten lopende. Deze projecten werden echter niet op elkaar afgestemd. Gelet op de inplanting binnen of aansluitend op een open ruimtegebied met erfgoedwaarden en het ontbreken van de nodige afstemming tussen de verschillende windturbineprojecten wordt voorlopig ongunstig advies gegeven.

...”

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Dessel verleent op 31 mei 2013 het volgende ongunstig advies:

“ ...

In dit dossier zijn er meerdere positieve aanknopingspunten te vinden. Belangrijk is de

bundeling bij een bedrijvenzone. In verband met de slagschaduw dient de studie verder uitgewerkt te worden voor de slagschaduw naar de bedrijven toe.

De grootste hinderpaal blijft de toekomstige ontwikkeling van het gebied. Ten opzichte van vorige aanvraag is het planningsproces voor de uitbreiding van de KMO-zone Stenehei afgerond. Toch is het college van oordeel dat het voorliggende project niet in synergie is met de lopende planningsprocessen in de directe nabijheid van de percelen waarop de aanvraag betrekking heeft.

...

De verwerende partij beslist op 31 juli 2013 om onder voorwaarden een stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

- De bestaande toestand

De aanvraag is gelegen ten zuidwesten van het centrum van de gemeente Dessel, in het gebied bekend als Stenehei. Aan de westelijke zijde van de turbines bevindt zich de N118. Noordelijk van de inplantingsplaats bevindt zich een bedrijvenzone. Zuidelijk van de inplantingsplaats bevinden zich nucleaire bedrijven als FBFC, Belgonucleaire en Belgoproces. Nog zuidelijker loopt het kanaal Bocholt Herentals. De aanvraag voorziet de oprichting van 4 windturbines. Deze zijn ingeplant als een bundeling met de bedrijvenzone Stenehei. De turbines bevinden zich op 1 lijn.

De windturbines in de projectzone zullen van hetzelfde type zijn: het zijn langzaam draaiende driewiekers met een maximale rotordiameter van 100 m, een masthoogte van maximaal 108 m, een tiphoogte van maximaal 150 m. Elke windturbine zal een maximaal nominaal vermogen hebben van 3.000 kW en bijhorende een transformator van maximaal 3.350 kVA.

De gemiddelde jaarlijkse bruto elektriciteitsproductie van het volledige windturbineproject zal overeenstemmen met het jaarlijks energieverbruik van 5.300 gezinnen. De windturbines zullen gecertificeerd zijn volgens de norm IEC 61400-1 in de klasse II /IIL of gelijkwaardig.

De transformatoren voor omvorming naar middenspanning, bevinden zich binnenin de turbines. Onder de pyloon bevindt zich een sokkel van ongeveer 20 m breed.

De site is gelegen langs de N118. Om tot op de exacte inplantingsplaatsen van de turbines te geraken, zal men gebruik maken van de aanwezige wegeninfrastructuur in het bedrijventerrein Stenehei. Aansluitend op deze bestaande wegen zullen enkele nieuwe wegen aangelegd worden om de resterende afstand te overbruggen.

Per windturbine wordt een werkplatform voorzien van ca. 45m op 30m dat dient als kraanzone, tijdelijke opslagplaats, voor montagezone, etc., zowel tijdens de opbouw van de turbines als bij het onderhoud ervan.

- de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen

Het plangebied is bestemd gebied voor de vestiging van kerninstallaties. Aansluitend op het plangebied zijn meerdere provinciale en gemeentelijke uitvoeringsplannen gelegen:

De KMO-zone is gelegen in de onmiddellijke omgeving van de geplande windturbines. Ten opzichte van de vorige aanvraag is het planningsproces voor de uitbreiding van de KMO-zone, PRUP Stenehei fase I definitief afgerond (25/03/2004). De uitbreiding van de KMO-zone in oostelijke richting heeft vorm gekregen bij de goedkeuring van het PRUP Stenehei fase II dd 10 juli 2012.

Momenteel wordt op de ruime site waarvan voorliggende aanvraag deel uitmaakt een geïntegreerd project van oppervlakteberging voor het Belgisch laag- en middelactief

kortlevend afval (cAT) met een bezoekerscentrum uitgewerkt.

De bergingsinstallatie is gelegen ten zuiden van de Europalaan, aansluitend bij de gebouwen van Belgoproces en nabij het kanaal Bocholt Herentals.

Een nieuwe kade aan dit kanaal zorgt voor aan- en afvoer van grondstoffen via de waterweg. Een caissonfabriek is voorzien vlak bij de kade. Tevens is er in de noordoostelijke hoek van de nucleaire zone een communicatiecentrum voorzien.

De zone waar de vier windturbines zullen worden ingeplant bevindt zich tussen de KMO-zone (PRUP) en de bergingszone.

(...)

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Er moet worden onderzocht en gemotiveerd of op deze locatie windturbines kunnen worden ingeplant. Dit gebeurt:

1. A.h.v. de lokalisatienota

(...)

2. A.h.v. de Vlaamse Codex, art. 4.3.1 §2

In toepassing van artikel 4.3.1 §2 van de Vlaamse Codex moet de overeenstemming van de goede ruimtelijke ordening worden beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen:

(...)

a) Beleidsmatig gewenste ontwikkelingen:

(...)

Binnen het Windplan Vlaanderen bevinden de windturbines zich in een zone aangeduid als industriebuffer (lichtgroen ingekleurd). Een industriebuffer behoort tot een klasse 1 volgens het Windplan Vlaanderen. Dit betreft een gebied dat zeker in aanmerking komt voor het plaatsen van windturbines met hoogste prioriteit.

Binnen de Provinciale screening voor de plaatsing van windturbines bevindt de inplantingszone zich binnen de deelruimte 'Albertkanaal' en E313, aangeduid als prioritaire inplantingszone.

In ieder geval dient hierbij opgemerkt te worden dat binnen de beide kaderplannen deze zones aangeduid werden als potentiële zones voor de inplanting van windturbines. Deze is echter geen vrijgeleide voor vergunningen: ledere aanvraag dient op zich grondig bekeken te worden, rekening houdend met plaatselijke ruimtelijke karakteristieken van de omgeving en gegevens die blijken uit o.a. terreinbezoek, het openbaar onderzoek...

Het plangebied is bestemd gebied voor de vestiging van kerninstallaties. Aansluitend op het plangebied zijn meerdere provinciale en gemeentelijke uitvoeringsplannen gelegen:

De KMO-zone is gelegen in de onmiddellijke omgeving van de geplande windturbines. Ten opzichte van de vorige aanvraag is het planningsproces voor de uitbreiding van de KMO-zone definitief afgerond PRUP Stenehei fase I, goedgekeurd dd 25/03/2004. De uitbreiding van de KMO-zone in oostelijke richting heeft vorm gekregen bij de goedkeuring van het PRUP Stenehei fase II dd 10 juli 2012.

Momenteel wordt op de ruime site waarvan voorliggende aanvraag deel uitmaakt een geïntegreerd project van oppervlakteberging voor het Belgisch laag- en middelactief kortlevend afval (cAT) met een bezoekerscentrum uitgewerkt.

De bergingsinstallatie is gelegen ten zuiden van de Europalaan, aansluitend bij de

gebouwen van Belgoprocess en nabij het kanaal Bocholt Herentals, Een nieuwe kade aan dit kanaal zorgt voor aan- en afvoer van grondstoffen via de waterweg. Een caissonfabriek is voorzien vlak bij de kade. Tevens is er in de noordoostelijke hoek van de nucleaire zone een communicatiecentrum voorzien.

De zone waar de vier windturbines zullen worden ingeplant bevindt zich tussen de KMO-zone (PRUP) en de bergingszone.

Aandachtspunten en criteria die zijn onderzocht:

Functionele inpasbaarheid: De aanvraag betreft het oprichten van 4 windturbines. De windturbines hebben tot doel de algemene elektriciteitsvoorziening voor gezinnen en bedrijven. Het plaatsen van een dergelijke installatie in de nabijheid van een industriële omgeving sluit er functioneel bij aan.

De gronden waarop men de inplanting van de windturbines voorziet bevinden zich tussen de KMO-zone (noord) en de zone voorzien als bergingszone (zuid) en zijn momenteel bestemd als gebied voor de vestiging van kerninstallaties, doch blijven onbenut voor deze functie.

De inplanting van de windturbines is complementair aan de geplande projecten in een ruime omgeving. Aangezien ze energiegerelateerd zijn horen ze thuis in de omgeving. De windmolens kunnen een bijdrage leveren bij de ontwikkeling van het te ontwikkelen energielandschap,

Mobiliteit: De aanvraag heeft geen impact op de mobiliteit. Enkel tijdens de bouw van de turbine zal er meer verkeer en exceptioneel vervoer nodig zijn.

Visueel-Vormelijk--Schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid-Cultuurhistorische aspecten

In functie van het landschap is het belangrijk dat de inplantingsplaats zodanig wordt gekozen dat deze constructies niet als storend worden ervaren in het landschap. In de voorliggende aanvraag wordt er voorzien in een inplanting op één lijn, ten zuiden van de bestaande KMO-zone Dessel Stenehei.

De windturbines hebben een visuele impact ze fungeren visueel als puntrelicten, herkenningspunten, in het aldaar ruime energielandschap. De windturbines maken er logischerwijze deel van uit. Ze zijn als energiebron een logische aanvulling bij de activiteiten in dit gebied.

Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen:

Deze aspecten van de aanvraag komen uitgebreid aan bod in het kader van de aanvraag tot milieuvergunning.

3. A.h.v. Opgevraagde adviezen

De voorwaarden zoals ze worden gesteld in de verschillende adviezen van de geconsulteerde adviesinstanties:

(...)

BIJGEVOLG WORDT OP 31 juli 2013 HET VOLGENDE BESLIST:

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar geeft de vergunning af (...).

De aanvrager is ertoe verplicht:

1° het college van burgemeester en schepenen en de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar per beveiligde zending op de hoogte te brengen van het begin van de werkzaamheden of handelingen waarvoor vergunning is verleend, ten minste acht dagen voor de aanvatting van die werkzaamheden of

handelingen;

2° de volgende voorwaarden na te leven:

- **het advies van dd. 12/04/2013 van Defensie. Deze voorwaarden betreffen bebakening van de windturbines.**
- **het advies dd. 08/03/2013 van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle:** De exploitant van de windturbines engageert zich om, op vraag van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle of één van de betrokken nucleaire inrichtingen, bijkomende informatie te verstrekken die noodzakelijk is in het kader van de risico-evaluatie van deze windturbines op (nieuwe) nucleaire installaties (zoals bv. probabiliteit van inslag op nieuwe gebouwen op de site van deze nucleaire bedrijven).
Om de fysieke beveiliging van de nucleaire sites niet te hypothekeren, worden de nodige middelen door de exploitant van de windturbines voorzien om de toegang tot de windturbines voor onbevoegden te verhinderen.
- **Na de ontmanteling van de windturbines, dienen tevens de aangelegde verhardingen verwijderd te worden.**

Deze voorwaarden maken integraal deel uit van de vergunning.

...”

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

De verwerende en de tussenkomende partij betwisten het belang van de verzoekende partijen bij de voorliggende vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging en tot vernietiging van de bestreden beslissing en bijgevolg de ontvankelijkheid ervan.

De Raad is echter van oordeel dat de exceptie van de verwerende en de tussenkomende partij slechts onderzocht en beoordeeld dienen te worden wanneer de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

Luidens artikel 4.8.18, §2, eerste lid VCRO kan de Raad de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing enkel bevelen als de onmiddellijke tenuitvoerlegging van die beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokken en als de verzoekende partij(en) ernstige middelen aanvoert(en) die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden.

A. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen omschrijven het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zij menen te lijden als volgt:

“ ...

108. *In voorliggend geval moet worden vastgesteld dat voor het project reeds een milieuvergunning werd bekomen bij besluit van de deputatie dd. 6 juni 2013. **Doordat de***

milieuvergunning werd bekomen, is de stedenbouwkundige vergunning van 31 juli 2013 (het bestreden besluit) onmiddellijk uitvoerbaar.

109. Uit de hoger aangehaalde middelen blijkt dat de hinder die de realisatie van de windmolens teweeg zal brengen ernstig is en moeilijk te herstellen zal zijn:

- Doordat de milieu-effecten op de omliggende bijzonder beschermde gebieden niet werd onderzocht, zal het nadeel onherstelbaar zijn;
- Ook de verstoring ten aanzien van de beschermde vogelsoorten zal onherstelbaar zijn;
- De ontwikkeling van de zone verhindert op manifeste wijze de uitbreiding van de KMO-zone naar het zuiden toe waarin verzoekende partijen nog gronden beogen voor hun exploitatie;
- De veiligheidsaspecten t.a.v. de toekomstige opslag voor nucleair afval werden niet onderzocht en kan mogelijks enorme veiligheidsrisico's inhouden die onherstelbaar zijn;
- De potentiële hinder van geluid en slagschaduw werd niet onderzocht van een 14-tal woningen die nochtans onmiddellijk gelegen zijn naast de zone waarin de windmolens worden gepland. Dat kan ernstige hinder veroorzaken.

110. In het bijzonder moet de aandacht nog worden gevestigd op wat werd uiteengezet onder het vijfde middel, nl. dat voor de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening inzonderheid de hinderaspecten geen rekening gehouden werd met de woning van tweede verzoekende partij. Het uitvoeren van de vergunning zou inhouden dat op geen wijze werd ingeschat hoe groot de schadelijke effecten van o.m. geluidshinder en slagschaduw zou zijn t.a.v. de woning van tweede verzoekende partij. In het bijzonder voor tweede verzoekende partij is dat van belang aangezien de woning een woning is met een vliesgevel en zodoende extra gevoelig voor dergelijke hinderaspecten.
(...)

111. Tweede verzoekende partij merkt op dat de oostgevel van de woning de slagschaduw van turbine 4 en turbine 3 zal opvangen, de zuidgevel van turbine 3, 2 en 1, en dat men dus de hele dag in het bereik van de slagschaduw zal liggen, wat eenvoudigweg duidelijk is via nazicht van de inplantingsplannen en de stand van de zon doorheen de dag.

112. De burelen van eerste verzoekende partij bevinden zich in het verlengde van de woning van tweede verzoekende partij aan de oostkant, en zullen dus in de voormiddag, tot +/- 13u slagschaduw opvangen van turbines 3 en 4. De fabriekshal heeft 3 grote lichtstraten en vangt m.a.w. de hele dag slagschaduw.

113. In bijlage wordt ten overvloede een advies gevoegd van Dr. Marc Goethals welke aangeeft dat op basis van de voorgestelde metingen uit het aanvraagdossier al een ernstige hinder voor tweede verzoekende partij blijkt. Immers, zo geeft de specialist aan, ligt het geluidsniveau van de simulatie ver boven de WGO norm van 40dBa. De geluidsdruk zal gemiddeld bijna een factor 3 hoger zijn dan de WGO norm. Het advies wordt gestaafd met de studies waarop Dr. Goethals zich baseert.

114. Cardioloog Marc Goethals van het OLV Ziekenhuis te Aalst lichtte het **effect van geluidsoverlast (en slagschaduw)** overigens toe in de Artsenkrant Nr 1909 van 08/04/2008. In haar boek "Wind Turbine Syndrome – A Report on a Natural Experiment" licht dr. Nina Pierpont dit eveneens toe. Het moge aldus duidelijk zijn dat de inplanting van 4 windturbines onaanvaardbare hinder zou opleveren voor tweede verzoekende partij die op minder dan 250m van een windmolen zou komen te wonen. De aanvraag is om die reden dan ook onmiskenbaar onverenigbaar met de goede ruimtelijke ordening en de uitvoering van het bestreden besluit zorgt in hoofde van tweede verzoekende partij dan ook voor een MTHEN, wat des te meer geldt nu de milieuvergunning reeds verleend werd en de stedenbouwkundige vergunning dus meteen uitvoerbaar is.

115. Bij de bouw van een woning (of enig ander bouwwerk) dient men een zekere afstand tot de perceelsgrens te respecteren. Deze wordt gemeten van aan de muur van het huis, en niet vanuit het centrum van de woning. Voor windturbines met een hoogte van 108 meter en een schroefdiameter van 100 meter gelden blijkbaar andere normen: hier wordt gemeten vanuit het centrum van de molen, terwijl de wieken 50 meter (dat is de breedte van 4 normale huizen!) vanuit het centrum uitsteken. Hier wordt met twee maten en twee gewichten gewerkt. Zulks is vanzelfsprekend onaanvaardbaar en versterkt de ernst van het nadeel. **Vlaanderen is trouwens de enige regio ter wereld waar men 250 meter als minimumafstand van windturbines tot woningen hanteert:**

- Nederland: 4x de masthoogte
- Wallonië: 350 meter
- Frankrijk: 1.500 meter
- Duitsland: 1. 500 meter

... terwijl Vlaanderen nochtans één der dichtstbevolkte gebieden in de EU is, zodat normaal gezien de norm strenger zou moeten zijn in Vlaanderen (hierbij kan de kanttekening gemaakt worden dat in studies de vraag gesteld wordt of Vlaanderen, gelet op zijn sterke verstedelijking, hoe dan ook in aanmerking komt voor rendabele windenergiewinning en de risico's op hinder, klachten, ongevallen wel opwegen tegen de hoeveelheid opgewekte groene energie). **De afstand tot de bewoning is een determinerende factor: hinderaspecten worden er aanzienlijk door versterkt of verzwakt. Ook dat gegeven beklemtoont de ernst van het aangehaalde MTHEN.**

116. Gelet op de moeilijk te herstellen ernstige nadelen en de ernstige middelen, dient het bestreden besluit te worden geschorst.

...

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“ ...

A. GEEN MOEILIK TE HERSTELLEN NADEEL

1.

Windmolens worden opgebouwd uit grote onderdelen die op de bouwplaats zelf worden geassembleerd.

De afbraak van deze windmolens kan aldus eveneens in grote stukken gebeuren, zodat de afbraak van een winmolen niet noodzakelijk moeilijker hoeft te zijn dan de afbraak van een doorsnee huis.

Uw Raad oordeelde reeds dat het feit dat wordt voorgehouden dat na realisatie van de woning zoals door het bestreden besluit werd vergund, het zeer moeilijk zou zijn de afbraak ervan te bekomen, niet zonder meer beschouwd kan worden als een element dat uit de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit op zich voortvloeit (RvVb 24 februari 2010, nr. S/2010/0003).

2.

Het mag dan ook duidelijk zijn dat, indien de windmolens reeds zouden zijn opgericht op het moment dat Uw Raad ten gronde de vergunning zou vernietigen, deze constructies op relatief eenvoudige en snelle wijze opnieuw afgebroken kunnen worden, en dat de bouwplaats zonder al te veel problemen in de oorspronkelijke staat zal hersteld worden.

(...)

B. GEEN ERNSTIGE NADELEN

(...)

1. a)

Verwerende partij wijst erop dat deze vermeende nadelen niet persoonlijk zijn.

Er wordt voor geen van deze nadelen een concrete onderbouwing en een afdoende bewijs geleverd van de impact op de persoon van eerste en tweede verzoekende partij.

Aangaande de milieueffecten wordt enkel gesteld dat deze niet afdoend onderzocht zouden zijn, zodat dit geen persoonlijk nadeel kan zijn.

De verstoring van de beschermde vogelsoorten raakt noch eerste, noch tweede verzoekende partij persoonlijk.

Aangaande de uitbreiding van de KMO-zone in zuidelijke richting, heeft verwerende partij zeer duidelijk gemotiveerd dat hiervoor geen enkel concreet planmatig voornemen bestaat. Verzoekende partijen tonen ook niet concreet aan dat zij daadwerkelijk gronden bezitten in die 'mogelijke' uitbreidingszone; zij spreken enkel van het 'beogen' van gronden.

De veiligheidsaspecten waarvan sprake hebben betrekking op de toekomstige opslag van nucleair afval. Er zal dus in de toekomst rekening moeten worden gehouden met de ingeplante windturbines.

Ook dit is geen persoonlijk nadeel, nu deze in acht te nemen veiligheidsvoorwaarden geen enkele betrekking hebben op derden, zoals verzoekende partijen.

De potentiële hinder voor de woningen die niet werden onderzocht, is uiteraard geen persoonlijk nadeel voor verzoekende partijen, nu het bedrijf en de woning van verzoekende partijen wel werd opgenomen in de studie.

b)

Deze nadelen zijn bovendien niet ernstig, zoals ook blijkt uit het verweer aangaande de middelen, die betrekking hebben op deze 5 nadelen (cf. infra).

2. Verzoekende partijen wijzen verder ook nog op de nadelen ingevolge geluidshinder en slagschaduw.

a)

Verwerende partij herhaalt vooreerst haar standpunt met betrekking tot de geluidshinder en de hinder door slagschaduw, zoals weergegeven bij het onderdeel over het belang van verzoekende partijen:

(...)

b)

De bestreden beslissing motiveert aangaande geluids- en slagschaduwhinder als volgt:

(...)

c)

Verwerende partij wijst er tenslotte op dat het bedrijf en de woning van verzoekende partijen gelegen zijn in een gebied met gewestplanbestemming "gebied voor vestiging van kerninstallaties", dat bovendien later door een PRUP werd bestemd als een zone "Gemengd regionaal bedrijventerrein", een zogenaamd KMO-gebied.

Ook momenteel bevinden verzoekende partijen zich dus in een gebied waar steeds enig lawaai (bedrijven in werking, verkeer dat af en aan rijdt) te horen is.

...

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

4.

Tot slot dient te worden opgemerkt dat de eerste verzoekende partij in ieder geval zijn belang niet kan putten uit de beweerde geluids-, zicht- en slagschaduwhinder aangezien een BVBA geen ‘zintuiglijke hinder’ kan ervaren.

(...)

6.

De verzoekende partijen stellen tot slot dat zij een moeilijk te herstellen en ernstig nadeel zullen ondergaan gelegen in de geluids- en slagschaduwhinder die zij persoonlijk zouden ervaren ten gevolge van de uitvoering van de bestreden beslissing. (zie p. 45 van het verzoekschrift tot schorsing)

Zoals hierboven reeds werd uiteengezet, ontstaat deze hinder evenwel uitsluitend naar aanleiding van de uitbating van het windturbinepark, en niet naar aanleiding van de oprichting. De oprichting van het windturbinepark op zich veroorzaakt immers geen geluids- en slagschaduwhinder.

Geluids- en slagschaduwhinder is een problematiek die in de eerste plaats aan bod komt bij het onderzoek van de milieuvergunningsaanvraag.

(...)

7.

Zelfs indien zou worden geoordeeld dat de geluids- en slagschaduwhinder in het kader van het onderzoek van de stedenbouwkundige vergunning een (uiteraard slechts beperkte) rol kan spelen, dient in casu te worden vastgesteld dat de verzoekende partijen niet met concrete en precieze bewijzen aantonen in welke aard en omvang het moeilijk te herstellen ernstig nadeel zich zal manifesteren. Evenmin wordt aangetoond dat het nadeel een ernstig karakter zal hebben.

(...)

Nergens brengt de tweede verzoekende partij concrete en precieze gegevens aan, waaruit de ernst blijkt van de slagschaduwhinder die zij mogelijks zal ondergaan en die precieze aanduidingen verschaffen over de omvang van deze slagschaduwhinder.

Deze gegevens had zij kunnen leveren door bvb. een uitvoerige fotoreportage en de nodige simulaties waaruit minstens zou blijken dat de oprichting van de windturbines zonder enige twijfel een betekenisvolle impact zal hebben en dat de slagschaduw betekenisvol waarneembaar zal zijn, doch de tweede verzoekende partij blijft hiertoe in gebreke. Het is bvb. ook niet duidelijk of er nog andere objecten staan tussen de woning van de tweede verzoekende partij en het windturbinepark (bv. hagen, bomen, etc.), die de impact van de slagschaduw zouden kunnen verkleinen.

Met betrekking tot de hinder door slagschaduw die de eerste verzoekende partij in punt 112 op p. 46 van het verzoekschrift beweert te zullen ondervinden in haar burelen en in de fabriekshal van haar bedrijf, merkt verzoekende partij in tussenkomst op dat deze hinder niet persoonlijk is in hoofde van de eerste verzoekende partij, die immers een rechtspersoon is.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

In de memorie van toelichting wijst de decreetgever erop dat het begrip ‘moeilijk te herstellen ernstig nadeel’ eveneens wordt gehanteerd binnen het schorsingscontentieux van de Raad van State en dat vermeld begrip, voor wat de mogelijkheid tot schorsing in procedures voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, in diezelfde zin mag worden begrepen (*Parl. St.* VI. Parl, 2008-2009, nr. 2011/1, p. 222, nr. 627). Opdat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing door de Raad zou kunnen bevolen worden, moeten de verzoekende partijen doen blijken van een ernstig nadeel dat moeilijk te herstellen en bovendien persoonlijk is.

De verzoekende partijen dienen aan de hand van concrete en precieze gegevens aan te duiden waaruit enerzijds de ernst van het persoonlijke nadeel bestaat dat zij ondergaan of dreigen te ondergaan, wat inhoudt dat concrete en precieze aanduidingen moeten worden verschaft over de aard en de omvang van het nadeel dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de aangevochten beslissing kan berokkenen, en waaruit anderzijds het moeilijk te herstellen karakter van het nadeel blijkt.

Het moeilijk te herstellen ernstig nadeel, zoals vervat in artikel 4.8.18, §2, eerste lid VCRO, kan dan ook niet, minstens niet zonder meer, gelijkgeschakeld worden met de in artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO bedoelde “rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen” die de verzoekende partijen kunnen ondervinden ingevolge een vergunningsbeslissing en die de verzoekende partijen desgevallend het rechtens vereiste belang bij de procedure verschaft. Bij de beoordeling van de ernst en het moeilijk te herstellen karakter van de ingeroepen nadelen kan de Raad bovendien alleen rekening houden met wat in dat verband in het verzoekschrift werd aangevoerd en met de bij dat verzoekschrift gevoegde stukken.

2.

Op 17 februari 2014 verklaart de tussenkomende partij via haar raadsman dat zij als begunstigde van de bestreden beslissing in afwachting van een uitspraak over de vordering ten gronde geen aanvang zal nemen met de eigenlijke uitvoering van de werken.

Hoewel het voornemen van de tussenkomende partij om geen uitvoering te geven aan de bestreden beslissing, hangende de procedure voor de Raad, het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat de verzoekende partijen middels de voorliggende vordering tot schorsing wensen te voorkomen op zich niet wegneemt, kan de schorsing van de bestreden beslissing enkel bevolen worden indien deze voor de verzoekende partijen nog enig nuttig effect kan hebben.

Een uitspraak over de vordering tot vernietiging kan, gelet op de concrete omstandigheden van het dossier, naar het oordeel van de Raad, volstaan om de belangen van de verzoekende partijen te vrijwaren. Dit laatste vanzelfsprekend in zoverre de Raad ten gronde kan vaststellen dat hiertoe in het licht van artikel 4.8.2, tweede lid VCRO aanleiding bestaat.

Aangezien niet is voldaan aan de voorwaarde van artikel 4.8.18, §2, eerste lid VCRO dat de schorsing enkel kan worden bevolen als de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing de verzoekende partijen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zal berokkenen, verwerpt de Raad de voorliggende vordering tot schorsing.

B. Ernstige middelen

Aangezien in het vorige onderdeel wordt vastgesteld dat de verzoekende partijen niet voldoende aantonen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing hen een moeilijk te

herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, is een onderzoek naar de ernst van de middelen niet aan de orde.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad verwerpt de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.
2. De zaak wordt voor de behandeling van de vordering tot vernietiging verwezen naar de eerste kamer, voorgezeten door de heer Eddy STORMS.
3. Het oorspronkelijke rolnummer wordt voor de behandeling van de vordering tot vernietiging gewijzigd in het rolnummer 1314/0048/SA/1/0049.
4. De uitspraak over de kosten wordt uitgesteld tot de beslissing over de vordering tot vernietiging.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 25 februari 2014, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, derde kamer, samengesteld uit:

Filip VAN ACKER,   voorzitter van de derde kamer,
met bijstand van

Hildegard PETTENS,   toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Hildegard PETTENS

Filip VAN ACKER